

Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Poradnik

Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

Stan prawny na 1 kwietnia 2018 r.

Poradnik jest dostępny bezpłatnie w serwisie www.zus.pl

WAŻNE

Poradnik odnosi się do aktualnego stanu prawnego.

Spis treści

Objaśnienie używanych pojęć i skrótów.....	4
Wstęp.....	4
1 Zasady określania liczby ubezpieczonych dla celów ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe	5
2 Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez płatnika zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych lub niepodlegającego wpisowi do rejestru REGON.....	11
3 Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych....	11
3.1 Ustalanie stopy procentowej składki przez ZUS.....	11
3.2 Ustalanie stopy procentowej składki przez płatnika	19
4 Zawyżenie albo zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe	22
5 Podwyższenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na wniosek inspektora pracy.....	22
Wykaz podstawowych aktów prawnych	23
Załączniki.....	23

Objaśnienie używanych pojęć i skrótów

Użyte w poradniku pojęcia i skróty oznaczają:

- **płatnik składek** – płatnik składek na ubezpieczenie wypadkowe w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych;
- **rok składkowy** – okres obowiązywania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe należnych za okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku (wyjątkiem był pierwszy rok składkowy, który trwał od 1 stycznia 2003 r. do 31 marca 2004 r.);
- **rejestr REGON** – krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej;
- **rodzaj działalności według PKD** – rodzaj przeważającej działalności zakodowanej według Polskiej Klasyfikacji Działalności w rejestrze REGON;
- **stopa zryczałtowana** – stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe odpowiadająca 50% najwyższej stopy procentowej składki ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności. Obowiązuje płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych a także płatnika niepodlegającego wpisowi do rejestru REGON;
- **ubezpieczony** – osoba fizyczna podlegająca ubezpieczeniu wypadkowemu;
- **ubezpieczenie wypadkowe** – ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych;
- **ZUS** – Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wstęp

Stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe, która obowiązuje płatnika składek, ustala się na rok składkowy trwający od 1 kwietnia danego roku do 31 marca następnego roku. Ustala ją ZUS albo samodzielnie płatnik składek.

ZUS ustala ją wyłącznie dla płatników, którzy przekazali „Informację o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe – ZUS IWA” za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe przed danym rokiem składkowym.

Płatnicy, którzy nie spełniają warunków do wyliczenia im stopy procentowej składki przez ZUS, ustalają stopę procentową składki samodzielnie. Sposób jej określenia zależy od tego, czy płatnik **podlega wpisowi do rejestru REGON** oraz **ilu ubezpieczonych zgłasza do ubezpieczenia wypadkowego**.

1 Zasady określania liczby ubezpieczonych dla celów ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

Sposób ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe uzależniony jest od liczby ubezpieczonych zgłaszanych przez danego płatnika do ubezpieczenia wypadkowego.

Liczbę ubezpieczonych ustala się jako iloraz sumy ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku kalendarzowego i liczby miesięcy, przez które płatnik składek był w poprzednim roku kalendarzowym zgłoszony w ZUS co najmniej jeden dzień. W liczbie miesięcy uwzględnia się tylko te miesiące, w których płatnik co najmniej jeden dzień był płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. w których co najmniej jeden ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu.

Liczba ubezpieczonych podlega zaokrągleniu do jedności w górę, jeśli końcówka jest większa lub równa 0,5 lub w dół, jeśli jest mniejsza od 0,5 (np. 9,49 ~ 9; 9,5 ~ 10).

Przykład 1

Spółka z o.o. była zgłoszona w ZUS jako płatnik składek nieprzerwanie przez cały 2017 r. W ciągu poszczególnych miesięcy tego roku spółka zgłaszała do ubezpieczenia wypadkowego następującą liczbę ubezpieczonych:

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	12	12	14	14	21	20	20	19	19	22	22	26

Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2017 r. wynosiła 221. W związku z tym, liczba ubezpieczonych dla celów ustalania składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający od 1.04.2018 r. do 31.03.2019 r. wynosi:

$$221 : 12 = 18,416$$

Po zaokrągleniu do jedności – 18.

Przykład 2

Płatnik składek był zarejestrowany w ZUS w okresie od stycznia do kwietnia 2017 r. i następnie od września do końca 2017 r. W ciągu poszczególnych miesięcy tego roku, zgłaszał do ubezpieczenia wypadkowego następującą liczbę ubezpieczonych:

Miesiąc	I	II	III	IV	IX	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	8	8	10	9	21	22	22	26

W tym przypadku, przy ustalaniu liczby miesięcy, nie uwzględnia się okresu od 1 maja 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r., w którym płatnik nie był zarejestrowany w ZUS, a tym samym nie był płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe. Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2017 r. wynosiła 126. Liczba ubezpieczonych dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający od 1.04.2018 r. do 31.03.2019 r. wynosi:

$$126 : 8 = 15,75$$

Po zaokrągleniu do jedności – 16.

Przykład 3

Osoba fizyczna prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, zgłosiła się jako płatnik składek od 1 września 2017 r. Równocześnie zgłosiła do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych siebie oraz osobę współpracującą. Następnie od 12 października 2017 r., zgłosiła do ubezpieczeń społecznych 6 pracowników:

Miesiąc	IX	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	2	8	8	8

Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2017 r. wynosiła 26. Liczba ubezpieczonych dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający od 1.04.2018 r. do 31.03.2019 r. wynosi:

$$26 : 4 = 6,5$$

Po zaokrągleniu do jedności – 7.

Przykład 4

Płatnik składek został zarejestrował się w ZUS od 1 października 2017 r. W ciągu poszczególnych miesięcy 2017 r. zgłaszał do ubezpieczenia wypadkowego:

Miesiąc	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	14	0	6

W tym przypadku, przy ustalaniu liczby miesięcy, nie uwzględnia się listopada 2017 r., tj. miesiąca, w którym płatnik składek był zarejestrowany w ZUS, ale nie był płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe, gdyż w tym miesiącu nie podlegał temu ubezpieczeniu ani jeden ubezpieczony.

Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2017 r. wynosiła 20. Liczba ubezpieczonych dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający od 1.04.2018 r. do 31.03.2019 r. wynosi:

$$20 : 2 = 10.$$

Ustalając liczbę ubezpieczonych w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku kalendarzowego, należy uwzględniać wszystkich ubezpieczonych, którzy w danym miesiącu podlegali przynajmniej jeden dzień ubezpieczeniu wypadkowemu.

Przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu miesiąca, daną osobę uwzględnia się jako jednego ubezpieczonego.

Przykład 5

W styczniu 2017 r. zleceniobiorca wykonywał umowy zlecenia zawarte na okres od 1 do 10 stycznia 2017 r. oraz od 15 do 25 stycznia 2017 r. Z tytułu tych umów, podlegał obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu. Przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu stycznia, należy uwzględnić tę osobę jako jednego ubezpieczonego.

Przykład 6

W styczniu 2017 r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu z dwóch tytułów. W okresie od 1 do 10 stycznia 2017 r. z tytułu wykonywania umowy zlecenia, a w okresie od 20 do 31 stycznia 2017 r., z tytułu zawarcia umowy o pracę. Przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu stycznia, należy uwzględnić tę osobę jako jednego ubezpieczonego.

Przykład 7

Spółka z o.o. zatrudnia wyłącznie pracowników. Wszyscy zostali zwolnieni od 1 października 2017 r. W okresie od 1 października 2017 r. do 14 lutego 2018 r. spółka nie zgłaszała ani jednej osoby do ubezpieczenia wypadkowego. Ponownie zatrudniła pracowników od 15 lutego 2018 r. W tym przypadku liczbę ubezpieczonych dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy trwający od

1.04.2018 r. do 31.03.2019 r. należy ustalić na podstawie danych z roku 2017 (ponieważ spółka zgłaszała do ubezpieczenia wypadkowego ubezpieczonych w okresie od stycznia do września 2017 r., będą to dane za ten okres).

Przy ustalaniu liczby ubezpieczonych nie bierze się pod uwagę osób, które:

- podlegają ubezpieczeniom społecznym, ale nie podlegają ubezpieczeniu wypadkowemu (np. osoby wykonujące pracę nakładczą),
- cały miesiąc przebywały na urlopie bezpłatnym, wychowawczym, pobierały zasiłek macierzyński, zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- za które za dany miesiąc są rozliczane składki lub wykazywane świadczenia po ustaniu tytułu do ubezpieczeń społecznych (tj. w miesiącu, za który składany jest imienny raport miesięczny za daną osobę, nie podlegała ona ubezpieczeniu wypadkowemu nawet przez jeden dzień).

Przykład 8

Pracownik przebywał na urlopie bezpłatnym w okresie od 2 do 31 stycznia 2017 r. W związku z tym, że w styczniu 2017 r. co najmniej przez jeden dzień ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu, należy go uwzględnić przy ustalaniu liczby ubezpieczonych w ciągu tego miesiąca.

Przykład 9

Płatnik był zarejestrowany w ZUS od 12 października 2017 r. Do ubezpieczenia wypadkowego zgłaszał ubezpieczonych w następujących okresach:

- pracownika „A” – od 12 października do 26 grudnia 2017 r.,
- pracownika „B” – od 22 października 2017 r., z tym że w okresie od 1 do 30 listopada, pracownikowi został udzielony urlop bezpłatny,
- pracownika „C” – od 6 listopada do 31 grudnia 2017 r.,
- pracownika „D” – od 12 października 2017 r., z tym że od 1 grudnia pracownikowi został udzielony urlop wychowawczy,
- zleceniobiorcę „E” – od 21 grudnia do 31 grudnia 2017 r.

W ciągu października liczba ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu wynosiła 3 (pracownicy: A, B i D). W ciągu listopada liczba ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu wynosiła 3 (pracownicy: A, C i D, nie

uwzględniono pracownika B, ponieważ cały miesiąc przebywał na urlopie bezpłatnym). W ciągu grudnia liczba ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu wynosiła 4 (uwzględniono pracowników: A, B, C oraz zleceniobiorcę E, nie uwzględniono natomiast pracownika D, ponieważ od 1 grudnia został mu udzielony urlop wychowawczy).

Miesiąc	X	XI	XII
Liczba ubezpieczonych	3	3	4

Suma ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy 2017 r. wynosiła 10. Liczba ubezpieczonych dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi:

$$10 : 3 = 3,33$$

Po zaokrągleniu do jedności – 3.

Odmiennie zasady ustalania liczby ubezpieczonych dotyczą przypadków, gdy płatnik składek zgłoszony jest w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w okresie od 1 stycznia danego roku do 31 marca następnego roku. W tym przypadku liczbę ubezpieczonych ustala się na podstawie liczby ubezpieczonych podlegających zgłoszeniu do ubezpieczenia wypadkowego w ciągu miesiąca, od którego płatnik składek został zgłoszony w ZUS. Zasada ta ma zastosowanie tylko w przypadku:

- płatników, którzy są zgłoszeni po raz pierwszy w ZUS, przy czym przy ustalaniu liczby ubezpieczonych bierze się pod uwagę miesiąc, w którym podlega ubezpieczeniu wypadkowemu pierwszy ubezpieczony,
- płatników, którzy w poprzednim roku kalendarzowym nie byli płatnikami składek na ubezpieczenie wypadkowe, tj. byli zarejestrowani w ZUS, ale w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku nie zgłaszali ani jednej osoby do tego ubezpieczenia,
- płatników, którzy byli skreśleni z krajowego rejestru gospodarki narodowej REGON na dzień 31 grudnia poprzedniego roku.

Przykład 10

Nowo powstały płatnik składek złożył zgłoszenie ZUS ZPA 2 marca 2017 r. W bloku III – pole 09 „Data powstania obowiązku opłacania składek” podał 20.02.2017 r. (tj. datę, od której zatrudnił pierwszych pracowników). W tym przypadku liczbę ubezpieczonych w celu ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe,

należy ustalić na podstawie liczby ubezpieczonych podlegających zgłoszeniu do tego ubezpieczenia w ciągu lutego 2017 r.

Przykład 11

Nowo powstała spółka z o.o. złożyła zgłoszenie płatnika składek ZUS ZPA od 1 lutego 2017 r. Zatrudniła wyłącznie zleceniobiorcę niepodlegającego ubezpieczeniu wypadkowemu (brak ubezpieczeń społecznych z tytułu zlecenia z uwagi na zawartą z innym płatnikiem umowę o pracę z wynagrodzeniem w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia). Od 1 maja 2017 r. zatrudniła pracowników. Liczbę ubezpieczonych, spółka powinna ustalić na podstawie liczby ubezpieczonych w ciągu miesiąca, od którego stała się płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe za pierwszego ubezpieczonego, tj. na podstawie liczby ubezpieczonych podlegających zgłoszeniu do tego ubezpieczenia w ciągu maja 2017 r.

Przykład 12

Osoba fizyczna rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej od 20 października 2017 r. W ciągu 2017 r. zatrudniała wyłącznie studentów do 26. roku życia na podstawie umowy zlecenia (osoby takie nie podlegają ubezpieczeniom, w tym brak jest ubezpieczenia wypadkowego). Osoba prowadząca działalność gospodarczą, z uwagi na posiadane prawo do emerytury nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, nie przystąpiła również do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych dobrowolnie, a więc nie podlega również obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu. Od 5 stycznia 2018 r. osoba ta zatrudniła 10 pracowników. W tym przypadku liczbę ubezpieczonych – dla celów ustalenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na okres od stycznia 2018 r. do 31 marca 2019 r. – ustala się na podstawie liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego w styczniu 2018 r. (liczba ta wynosi 10).

2 Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe przez płatnika zgłaszającego nie więcej niż 9 ubezpieczonych lub niepodlegającego wpisowi do rejestru REGON

Dla płatników składek:

- którzy podlegają wpisowi do rejestru REGON i zgłaszają do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych,
- którzy nie podlegają wpisowi do rejestru REGON (tzn. bez znaczenia w przypadku tej grupy płatników jest liczba ubezpieczonych zgłaszanych do ubezpieczenia wypadkowego),

obowiązuje stopa zryczałtowana (ustala się ją w wysokości 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności). Począwszy od 1 kwietnia 2018 r. wartość tej stopy wynosi **1,67%** (w okresie od 1 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2018 r. stopa zryczałtowana wynosiła 1,8%).

3 Ustalanie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych

3.1 Ustalanie stopy procentowej składki przez ZUS

ZUS ustala stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe wyłącznie płatnikom składek, którzy za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe mieli obowiązek i przekazali „Informację o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe – ZUS IWA” za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe. Przykładowo, na rok składkowy trwający od 1 kwietnia 2018 r. do 31 marca 2019 r., ZUS wyznaczy ją płatnikom, którzy przekazali informacje ZUS IWA za lata: 2015, 2016, 2017.

Informację ZUS IWA, za dany rok kalendarzowy, przekazują do Zakładu płatnicy składek, którzy spełniają łącznie trzy warunki:

- podlegają wpisowi do rejestru REGON,

- byli zgłoszeni w Zakładzie jako płatnicy składek na ubezpieczenie wypadkowe nieprzerwanie przez cały rok kalendarzowy, za który składana jest informacja ZUS IWA i przynajmniej jeden dzień w styczniu następnego roku,
- zgłaszali w roku kalendarzowym, za który składana jest informacja ZUS IWA, średnio, co najmniej 10 ubezpieczonych do ubezpieczenia wypadkowego.

Szczegółowe zasady wypełniania informacji ZUS IWA zawarte zostały w poradniku: [„Zasady składania i wypełniania informacji o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA”](#).

Stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalana przez ZUS jest obliczana jako iloczyn stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek i wskaźnika korygującego.

Wskaźnik korygujący

Dopuszczalne wartości wskaźnika korygującego określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków. Wskaźnik korygujący jest ustalany indywidualnie dla każdego płatnika składek na podstawie wielkości różnicy pomiędzy kategorią ryzyka dla grupy działalności, do której należy płatnik składek ze względu na rodzaj wykonywanej działalności, a kategorią ryzyka ustaloną przez ZUS dla danego płatnika na podstawie danych wykazanych w informacjach ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe.

Wskaźnik korygujący od 1 kwietnia 2009 r. wynosi:

- **0,5** – jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest niższa o co najmniej 6 kategorii od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **0,6** – jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest niższa o 5 kategorii od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **0,7** – jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest niższa o 4 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.

- **0,8** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest niższa o 3 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **0,9** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest niższa o 2 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **1,1** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest wyższa o 2 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **1,2** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest wyższa o 3 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **1,3** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest wyższa o 4 kategorie od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **1,4** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest wyższa o 5 kategorii od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **1,5** - jeżeli kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA, jest wyższa o co najmniej 6 kategorii od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.
- **1,0** - w pozostałych przypadkach.

Kategoria ryzyka dla grupy działalności

Kategorię ryzyka dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności ustala się na podstawie załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. (załącznik nr 1 do niniejszego poradnika).

Płatnik składek należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku. Tym samym, przy ustalaniu stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na dany rok składkowy, bierze się pod uwagę rodzaj przeważającej działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON, podanego w informacji ZUS IWA za poprzedni rok (przykładowo, dla ustalenia stopy procentowej składki na okres od 1.04.2018 r. do 31.03.2019 r. – kod PKD podany w polu IV.01 informacji ZUS IWA złożonej za rok 2017).

Na podstawie dwóch pierwszych cyfr kodu PKD, ustala się do jakiej sekcji (oznaczonej literą) i działu (dwie pierwsze cyfry kodu), został zaklasyfikowany płatnik składek zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Sprawdzenia można również dokonać posługując się tabelą pomocniczą stanowiącą załącznik nr 2 do poradnika. Przykładowo, w przypadku płatnika, którego rodzajem przeważającej działalności jest działalność oznaczona kodem PKD 16.22.Z „Produkcja gotowych parkietów podłogowych”, na podstawie dwóch pierwszych cyfr tego kodu ustala się, że został on zaklasyfikowany do sekcji C, dział 16 „Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wypalania”.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. (załącznik nr 1 do niniejszego poradnika), dla grupy działalności oznaczonej kodem PKD „C-16”, ustalona została 8 kategoria ryzyka oraz stopa procentowa składki w wysokości 2,26%.

Kategoria ryzyka dla płatnika składek

Kategoria ryzyka dla płatnika składek jest ustalana przez ZUS na podstawie danych wykazanych w informacjach ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe. Kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się w oparciu o cząstkowe kategorie ryzyka K1, K2, K3, przez obliczenie średniej ważonej z tych cząstkowych kategorii ryzyka, według następującego wzoru:

$$K_{zx} = \frac{K_1 + K_2 + 2K_3}{4}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

K_{zx} – kategoria ryzyka dla danego płatnika składek,

K_1 – kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem,

K₂ – kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich,

K₃ – kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Częstkowe kategorie ryzyka określa załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. (załącznik nr 3 do niniejszego poradnika).

Podstawę ustalenia częściowych kategorii ryzyka: **K₁**, **K₂**, **K₃**, stanowią średnie arytmetyczne wskaźników częstości **W₁**, **W₂**, **W₃**. Wskaźniki te są obliczane odrębnie na każdy rok, w przeliczeniu na umowną liczbę 1000 ubezpieczonych, według wzoru:

$$W_1 = \frac{P_1}{U} \times 1000$$

$$W_2 = \frac{P_2}{U} \times 1000$$

$$W_3 = \frac{P_3}{U} \times 1000$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

W₁ – wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem,

W₂ – wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich,

W₃ – wskaźnik częstości zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,

P₁ – liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem (pole IV.02 informacji ZUS IWA),

P₂ – liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich (pole IV.03 informacji ZUS IWA),

P_3 – liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (pole IV.04 informacji ZUS IWA),

U – liczba ubezpieczonych (pole III.01 informacji ZUS IWA).

Wartości stóp procentowych składki na ubezpieczenie wypadkowe, kategorii ryzyka i wskaźników częstości, zaokrągla się zgodnie z zasadą matematyczną. Przy czym:

- stopę procentową składki zaokrągla się z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku,
- kategorii ryzyka zaokrągla się do jedności,
- wskaźnik W_1 zaokrągla się z dokładnością do jednego miejsca po przecinku,
- wskaźnik W_2 zaokrągla się z dokładnością do trzech miejsc po przecinku,
- wskaźnik W_3 zaokrągla się do jedności.

Płatnicy, którym stopę procentową wylicza ZUS, w terminie do 20 kwietnia danego roku, otrzymują, za pośrednictwem poczty, „Zawiadomienie o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za dany rok składkowy”.

W przypadku, gdy płatnik do 30 kwietnia nie otrzyma „Zawiadomienia o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za dany rok składkowy”, a za ostatnie trzy lata kalendarzowe miał obowiązek przekazać do ZUS informacje ZUS IWA, wówczas powinien zgłosić się do swojej właściwej Terenowej Jednostki Organizacyjnej ZUS, w celu podania mu obowiązującej go stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Po otrzymaniu Zawiadomienia, w razie wątpliwości co do wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, płatnik składek może zwrócić się do właściwej Terenowej Jednostki Organizacyjnej ZUS, w celu uzyskania algorytmu wyliczeniowego, na podstawie którego ZUS ustalił płatnikowi wysokość stopy procent tej składki. Szczegółowe informacje dotyczące zasad ustalania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe można również uzyskać we wszystkich Terenowych Jednostkach Organizacyjnych ZUS.

Przykładowe wyliczenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

Spółka „AMBER” Sp. z o.o. przekazała informacje ZUS IWA za lata: 2015, 2016, 2017, w których wykazała następujące dane:

Dane z informacji ZUS IWA					
Rok kalendarzowy, za który składana jest informacja ZUS IWA	Liczba ubezpieczonych, z pola III.01 (U)	Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, z pola IV.02 (P1)	Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich, z pola IV.03 (P2)	Liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia, z pola IV.04 (P3)	Rodzaj działalności wg PKD, z pola IV.01
2015	80	0	0	15	X
2016	75	1	0	10	X
2017	90	2	1	10	19.20.Z

Krok 1. Wyliczenie wskaźników częstości

- Wskaźnik poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem – W_1 , za trzy ostatnie lata kalendarzowe:

$$W_1(2015) = (0 : 80) \times 1000 = 0$$

$$W_1(2016) = (1 : 75) \times 1000 = 13,3$$

$$W_1(2017) = (2 : 90) \times 1000 = 22,2$$

Średnia arytmetyczna wskaźnika W_1 :

$$W_1 = (0 + 13,3 + 22,2) : 3 = 11,8$$

- Wskaźnik poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich – W_2 , za trzy ostatnie lata kalendarzowe:

$$W_2(2015) = (0 : 80) \times 1000 = 0$$

$$W_2(2016) = (0 : 75) \times 1000 = 0$$

$$W_2(2017) = (1 : 90) \times 1000 = 11,111$$

Średnia arytmetyczna wskaźnika W_2 :

$$W_2 = (0 + 0 + 11,111) : 3 = 3,704$$

- Wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia – W_3 , za trzy ostatnie lata kalendarzowe:

$$W_3(2015) = (15 : 80) \times 1000 = 188$$

$$W_3(2016) = (10 : 75) \times 1000 = 133$$

$$W_3(2017) = (10 : 90) \times 1000 = 111$$

Średnia arytmetyczna wskaźnika W_3 :

$$W_3 = (188 + 133 + 111) : 3 = 144$$

Krok 2. Ustalenie cząstkowych kategorii ryzyka, na podstawie średnich arytmetycznych wskaźników częstości

Cząstkowe kategorie ryzyka odpowiadające poszczególnym wskaźnikom częstości (średnim arytmetycznym z lat: 2015, 2016, 2017) są ustalane na podstawie załącznika nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 2002 r. (załącznik nr 3 do niniejszego poradnika).

Średnia arytmetyczna wskaźników częstości z 3 lat	Przyporządkowanie kategorii ryzyka (załącznik nr 3)
$W_1 = 11,8$	$K_1 = 9$
$W_2 = 3,704$	$K_2 = 30$
$W_3 = 144$	$K_3 = 5$

Krok 3. Ustalenie kategorii ryzyka dla płatnika składek (K_{zx}) na podstawie cząstkowych kategorii ryzyka, według wzoru: $K_{zx} = (K_1 + K_2 + 2K_3) : 4$

$$K_{zx} = (9 + 30 + 2 \times 5) : 4 = 12$$

Krok 4. Ustalenie kategorii ryzyka (K_{dx}) i stopy procentowej składki dla grupy działalności, do której należy płatnik składek

Płatnik składek należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku. W podanym przykładzie, zgodnie z kodem PKD 19.20.Z, wykazany w informacji ZUS IWA za 2017 r., płatnik należy do grupy działalności – „Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej” oznaczonej kodem PKD „C-19”, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z 29 listopada 2002 r. (załącznik nr 1 do niniejszego poradnika). Dla tej grupy działalności:

- kategoria ryzyka (K_{dx}) wynosi – 5,
- stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi – 1,47%.

Krok 5. Ustalenie wskaźnika korygującego

Kategoria ryzyka ustalona dla płatnika składek, na podstawie informacji ZUS IWA ($K_{ZX} = 12$) jest wyższa o co najmniej 6 kategorii od kategorii ryzyka ustalonej dla grupy działalności, do której należy płatnik ze względu na rodzaj wykonywanej działalności ($K_{DX} = 5$).

Wskaźnik korygujący w przedstawionym przypadku wynosi – 1,5

(wartości wskaźnika korygującego określa § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. – str. 12-13 poradnika).

Krok 6. Ustalenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

Stopę procentową właściwą dla grupy działalności, do której płatnik należy ze względu na rodzaj wykonywanej działalności wg PKD, należy pomnożyć przez wartość ustalonego dla płatnika wskaźnika korygującego.

$$1,47\% \times 1,5 = 2,21\%$$

W przedstawionym przykładzie, Zakład ustali stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla tego płatnika składek na rok składkowy trwający od 1 kwietnia 2018 r. do 31 marca 2019 r., w wysokości **2,21%**.

3.2 Ustalanie stopy procentowej składki przez płatnika

Płatnicy składek podlegający wpisowi do rejestru REGON, którzy:

- zgłaszają do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych,
- nie byli zobowiązani do przekazania do Zakładu informacji ZUS IWA za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe (zasady składania informacji ZUS IWA zostały przedstawione w poradniku: [„Zasady składania i wypełniania informacji o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA”](#)),

samodzielnie ustalają stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Dla wymienionych płatników, stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi tyle co stopa procentowa określona dla grupy działalności, do której płatnik należy.

Wysokość stóp procentowych składki dla grup działalności określa załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. (załącznik nr 1 do niniejszego poradnika).

Ustalanie przynależności do grupy działalności

Płatnik składek należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku (art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych).

Płatnik składek zgłaszany w okresie **od 1 stycznia danego roku do 31 marca następnego roku** należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu, od którego jest zgłoszony w Zakładzie (art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych).

Zasada ta ma zastosowanie w przypadku płatników, którzy:

- zgłaszani są po raz pierwszy w ZUS, przy czym, ustalając liczbę ubezpieczonych, bierze się pod uwagę miesiąc, w którym podlega ubezpieczeniu wypadkowemu pierwszy ubezpieczony,
- w poprzednim roku kalendarzowym nie byli płatnikami składek na ubezpieczenie wypadkowe, tzn. byli zarejestrowani w ZUS, ale w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku nie zgłaszali ani jednej osoby do tego ubezpieczenia,
- byli skreśleni z krajowego rejestru podmiotów gospodarki narodowej REGON na dzień 31 grudnia poprzedniego roku.

Przykład 13

Płatnik składek zarejestrowany w ZUS od lipca 2016 r. zgłaszał do ubezpieczenia wypadkowego w roku 2017 co najmniej 10 ubezpieczonych. W celu ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy od 1 kwietnia 2018 r. do 31 marca 2019 r., należy ustalić do jakiej grupy działalności należy ten płatnik według PKD ujętego w rejestrze REGON na dzień 31 grudnia 2017 r.

Przykład 14

Płatnik został zarejestrowany po raz pierwszy w ZUS od 1 stycznia 2016 r., przy czym w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 stycznia 2017 r. zatrudniał wyłącznie zleceniobiorców, w stosunku do których nie występował obowiązek ubezpieczeń społecznych, a tym samym nie podlegali oni ubezpieczeniu wypadkowemu. Od 1 lutego 2017 r. płatnik zatrudnił 11 pracowników. W celu ustalenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe jaka będzie obowiązywała płatnika w okresie od lutego 2017 r. do 31.03.2018 r., należy ustalić do jakiej grupy działalności należy ten płatnik

według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu, od którego stał się płatnikiem składek na ubezpieczenie wypadkowe, tj. 1 lutego 2017 r.

Sprawdzenia do jakiej grupy działalności należy płatnik składek dokonuje się w następujący sposób:

1. Należy ustalić rodzaj przeważającej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności („PKD 2007”), do której został zaklasyfikowany płatnik (według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego albo na dzień zgłoszenia w Zakładzie), oznaczony pięciodzianowym kodem alfanumerycznym, np. 16.22.Z „Produkcja gotowych parkietów podłogowych”.
2. Na podstawie dwóch pierwszych cyfr kodu PKD, ustala się do jakiej sekcji (oznaczonej literą) i działu (dwie pierwsze cyfry kodu), został zaklasyfikowany płatnik składek zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Sprawdzenia można również dokonać postępując się tabelą pomocniczą stanowiącą załącznik nr 2 do poradnika. Przykładowo, w przypadku płatnika, którego rodzajem przeważającej działalności jest działalność oznaczona kodem PKD 16.22.Z „Produkcja gotowych parkietów podłogowych”, na podstawie dwóch pierwszych cyfr tego kodu ustala się, że został on zaklasyfikowany do sekcji C, dział 16 „Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wypalania”.
3. Właściwą dla danego płatnika stopę procentową ustala się na podstawie załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. (załącznik nr 1 do niniejszego poradnika). Dla grupy działalności oznaczonej kodem PKD „C-16”, wysokość stopy procentowej składki wynosi 2,26%.

Przykład 15

Płatnik prowadzi działalność oznaczoną kodem PKD 18.11.Z „Drukowanie gazet”. Działalność ta zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) zaklasyfikowana jest do sekcji C, dział 18 „Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji”. Zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r., płatnik ten należy do grupy działalności „Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji”, oznaczonej kodem PKD „C-18”. Dla tej grupy działalności stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w okresie od 1 kwietnia 2018 r. do 31 marca 2019 r. wynosi 0,93%.

4 Zawyżenie albo zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

Zakład ustala w drodze decyzji stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej:

- ustalonej na podstawie prawidłowych danych, jeżeli płatnik składek nie przekaze informacji ZUS IWA¹ albo korekty tej informacji w terminie 14 dni od otrzymania wezwania Zakładu, a stopa procentowa ustalona na podstawie nieprawidłowych danych przekazanych przez płatnika składek lub wykazywana przez płatnika składek w dokumentach rozliczeniowych była zniżona w stosunku do ustalonej na podstawie prawidłowych danych;
- ustalonej zgodnie z przepisami ustawy, płatnikom składek², którzy samodzielnie ustalają stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe, którzy w danym roku składkowym wykazywali w dokumentach rozliczeniowych zniżoną stopę procentową i nie złożyli dokumentów rozliczeniowych korygujących w terminie 14 dni od otrzymania wezwania Zakładu.

W przypadku zniżenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, płatnik składek zobowiązany jest złożyć dokumenty rozliczeniowe korygujące i opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę. W przypadku zawyżenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, płatnik składek zobowiązany jest złożyć dokumenty rozliczeniowe korygujące.

5 Podwyższenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na wniosek inspektora pracy

Zakład podwyższy płatnikowi wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy o 100%, jeżeli z wnioskiem takim wystąpi inspektor pracy, po stwierdzeniu rażącego naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie dwóch kolejnych kontroli.

---

¹ o której mowa w art. 31 ust. 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

² o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 33 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Na podstawie tego wniosku, ZUS wydaje decyzję o podwyższeniu stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

Wykaz podstawowych aktów prawnych

- Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1773, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. z 2016 r. poz. 1005, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

Załączniki

Załącznik nr 1

Stopy procentowe składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności w okresie od 1.04.2018 r.

Lp.	Grupy działalności	Kod PKD*	Kategorie ryzyka	Stopy procentowe składki (%)
1	2	3	4	5
1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	A - 01	9	2,53
2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	A - 02	10	2,80
3	Rybacktvo	A - 03	4	1,20
4	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	B - 05	12	3,33
5	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	B - 06	10	2,80
6	Górnictwo rud metali	B - 07	11	3,06
7	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	B - 08	7	2,00
8	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	B - 09	11	3,06
9	Produkcja artykułów spożywczych	C - 10	5	1,47
10	Produkcja napojów	C - 11	4	1,20
11	Produkcja wyrobów tytoniowych	C - 12	4	1,20

12	Produkcja wyrobów tekstylnych	C - 13	5	1,47
13	Produkcja odzieży	C - 14	3	0,93
14	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	C - 15	3	0,93
15	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	C - 16	8	2,26
16	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	C - 17	6	1,73
17	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	C - 18	3	0,93
18	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	C - 19	5	1,47
19	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	C - 20	5	1,47
20	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	C - 21	4	1,20
21	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	C - 22	5	1,47
22	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	C - 23	6	1,73
23	Produkcja metali	C - 24	9	2,53
24	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	C - 25	6	1,73
25	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	C - 26	3	0,93
26	Produkcja urządzeń elektrycznych	C - 27	5	1,47
27	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	C - 28	5	1,47
28	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	C - 29	5	1,47
29	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	C - 30	6	1,73
30	Produkcja mebli	C - 31	5	1,47
31	Pozostała produkcja wyrobów	C - 32	4	1,20
32	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	C - 33	5	1,47
33	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D - 35	4	1,20
34	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	E - 36	5	1,47
35	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	E - 37	5	1,47
36	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	E - 38	7	2,00
37	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	E - 39	6	1,73
38	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	F - 41	5	1,47
39	Roboty związane z budową obiektów Inżynierii lądowej i wodnej	F - 42	6	1,73
40	Roboty budowlane specjalistyczne	F - 43	4	1,20
41	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	G - 45	3	0,93

42	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	G - 46	3	0,93
43	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	G - 47	3	0,93
44	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	H - 49	4	1,20
45	Transport wodny	H - 50	8	2,26
46	Transport lotniczy	H - 51	2	0,67
47	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	H - 52	5	1,47
48	Działalność pocztowa i kurierska	H - 53	5	1,47
49	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	2	0,67
50	Informacja i komunikacja	J	2	0,67
51	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	2	0,67
52	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	2	0,67
53	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	2	0,67
54	Wynajem i dzierżawa	N - 77	4	1,20
55	Działalność związana z zatrudnieniem	N - 78	4	1,20
56	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	N - 79	2	0,67
57	Działalność detektywistyczna i ochroniarska	N - 80	3	0,93
58	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	N - 81	4	1,20
59	Działalność związana z administracyjną obsługą biur i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	N - 82	2	0,67
60	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, organizacje i zespoły eksterytorialne	O,U	3	0,93
61	Edukacja	P	3	0,93
62	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	4	1,20
63	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	3	0,93
64	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	S,T	2	0,67

* Kod PKD określony w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. poz. 1885, z 2009 r. poz. 489 oraz z 2017 r. poz. 2440).

Załącznik nr 2

Schemat Polskiej Klasyfikacji Działalności, tzw. PKD 2007³

(wyciąg według działów z pominięciem kodów grupowania na szczeblach pośrednich)

Dział	Grupa	Klasa	Podklasa	Nazwa grupowania
SEKCJA A				Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
01				Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo włączając działalność usługową
02				Leśnictwo, i pozyskiwanie drewna
03				Rybactwo
SEKCJA B				Górnictwo i wydobywanie
05				Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego (lignitu)
06				Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego
07				Górnictwo rud metali
08				Pozostałe górnictwo i wydobywanie
09				Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie
SEKCJA C				Przetwórstwo przemysłowe
10				Produkcja artykułów spożywczych
11				Produkcja napojów
12				Produkcja wyrobów tytoniowych
13				Produkcja wyrobów tekstylnych
14				Produkcja odzieży
15				Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
16				Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
17				Produkcja papieru oraz wyrobów z papieru
18				Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji
19				Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
20				Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych
21				Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
22				Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
23				Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych

³ Klasyfikacja wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

24				Produkcja metali
25				Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
26				Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych
27				Produkcja urządzeń elektrycznych
28				Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
29				Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze, z wyłączeniem motocykli
30				Produkcja pozostałego sprzętu transportowego
31				Produkcja mebli
32				Pozostała produkcja wyrobów
33				Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń
SEKCJA D				Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
35				Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
SEKCJA E				Dostawy wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
36				Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
37				Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
38				Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
39				Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
SEKCJA F				Budownictwo
41				Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
42				Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
43				Roboty budowlane specjalistyczne
SEKCJA G				Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
45				Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych,
46				Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
47				Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
SEKCJA H				Transport i gospodarka magazynowa
49				Transport lądowy oraz transport rurociągowy

50				Transport wodny
51				Transport lotniczy
52				Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport
53				Działalność pocztowa i kurierska
SEKCJA I				Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
55				Zakwaterowanie
56				Działalność usługowa związana z wyżywieniem
SEKCJA J				Informacja i komunikacja
58				Działalność wydawnicza
59				Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych
60				Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych
61				Telekomunikacja
62				Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana
63				Działalność usługowa w zakresie informacji
SEKCJA K				Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
64				Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
65				Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego
66				Działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne
SEKCJA L				Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
68				Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
SEKCJA M				Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
69				Działalność prawnicza, rachunkowo - księgową i doradztwo podatkowe
70				Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem
71				Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne
72				Badania naukowe i prace rozwojowe
73				Reklama, badanie rynku i opinii publicznej
74				Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
75				Działalność weterynaryjna
SEKCJA N				Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
77				Wynajem i dzierżawa

78				Działalność związana z zatrudnieniem
79				Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
80				Działalność detektywistyczna ochroniarska
81				Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni
82				Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej
SEKCJA O				Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
84				Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
SEKCJA P				Edukacja
85				Edukacja
SEKCJA Q				Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
86				Opieka zdrowotna
87				Pomoc społeczna z zakwaterowaniem
88				Pomoc społeczna bez zakwaterowania
SEKCJA R				Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
90				Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką
91				Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą
92				Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi
93				Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna
SEKCJA S				Pozostała działalność usługowa
94				Działalność organizacji członkowskich
95				Naprawa konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego
96				Pozostała indywidualna działalność usługowa
SEKCJA T				Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
97				Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników
98				Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
SEKCJA U				Organizacje i zespoły eksterytorialne
99				Organizacje i zespoły eksterytorialne

Załącznik nr 3

Przedziały wartości wskaźników częstości stanowiące podstawę do ustalenia częściowych kategorii ryzyka według wskaźników częstotliwości wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia

Kategoria ryzyka	Przedziały wartości wskaźników częstości stanowiące podstawę do ustalenia częściowych kategorii ryzyka		
	Poszkodowanych w wypadkach przy pracy		Zatrudnionych w warunkach zagrożenia
	Ogółem	w tym śmiertelnych i ciężkich	
30	44,3 - i więcej	1,087 - i więcej	991 - i więcej
29	42,7 - 44,2	1,047 - 1,086	956 - 990
28	41,1 - 42,6	1,007 - 1,046	921 - 955
27	39,5 - 41,0	0,967 - 1,006	886 - 920
26	37,9 - 39,4	0,927 - 0,966	851 - 885
25	36,3 - 37,8	0,887 - 0,926	816 - 850
24	34,7 - 36,2	0,847 - 0,886	781 - 815
23	33,1 - 34,6	0,807 - 0,846	746 - 780
22	31,5 - 33,0	0,767 - 0,806	711 - 745
21	29,9 - 31,4	0,727 - 0,766	676 - 710
20	28,3 - 29,8	0,687 - 0,726	641 - 675
19	26,7 - 28,2	0,647 - 0,686	606 - 640
18	25,1 - 26,6	0,607 - 0,646	571 - 605
17	23,5 - 25,0	0,567 - 0,606	536 - 570
16	21,9 - 23,4	0,527 - 0,566	501 - 535
15	20,3 - 21,8	0,487 - 0,526	466 - 500
14	18,7 - 20,2	0,447 - 0,486	431 - 465
13	17,1 - 18,6	0,407 - 0,446	396 - 430
12	15,5 - 17,0	0,367 - 0,406	361 - 395
11	13,9 - 15,4	0,327 - 0,366	326 - 360
10	12,3 - 13,8	0,287 - 0,326	291 - 325
9	10,7 - 12,2	0,247 - 0,286	256 - 290
8	9,1 - 10,6	0,207 - 0,246	221 - 255
7	7,5 - 9,0	0,167 - 0,206	186 - 220
6	5,9 - 7,4	0,127 - 0,166	151 - 185
5	4,3 - 5,8	0,087 - 0,126	116 - 150
4	2,7 - 4,2	0,047 - 0,086	81 - 115
3	1,4 - 2,6	0,024 - 0,046	41 - 80
2	0,1 - 1,3	0,001 - 0,023	1 - 40
1	0,0 - 0,0	0,000 - 0,000	0 - 0